

מקורות לשיעור בבית הרב קוק, אור לכב' חשון תשע"ו, פרשת חיי שרה

נשואים לנצח / הרב יצחק חי זאגא

- א. בראשית כד' - ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו.. ואשביעך בד'. אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרב. כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק. ויאמר אליו העבד אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך אל הארץ אשר יצאת משם. ויאמר אליו אברהם השמר לך פן תשיב את בני שמה. ד' אלוקי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם.. ויקח העבד עשרה גמלים.. וילך אל ארם נהרים אל עיר נחור.. ויברך הגמלים מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב צאת השאבת. ויאמר ד' אלוקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדני אברהם.. והיה הנערה אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה וגם גמליך אשקה אתה הכחת לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד עם אדני. והיה הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יצאת..
- ב. בראשית כב' - והיה אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם היא בנים לנחור אחיך.. ובתואל ילד את רבקה.. רש"י - ..בשרו הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו..
- ג. בראשית כד' - ויאמר אלהם אל תאחרו אתי וד' הצליח דרכי שלחוני ואלכה לאדני. ויאמרו נקרא לנער ונשאלה את פיה. ויקראו לרבקה ויאמרו אליה התלכי עם האיש הזה ותאמר אלך.. ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים באים. ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפל מעל הגמל. ותאמר אל העבד מי האיש הלזה ההלך בשדה לקראתנו ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף ותתכס.. ויבאה יצחק האהלה שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה ויאהבה וינחם יצחק אחרי אמו. רש"י - ותאמר אלך - מעצמי, ואף אם אינכם רוצים. רד"ק - ותפול מעל הגמל - כיון שראתה אותו ואמר לה העבד שהוא יצחק השמיטה עצמה מעל הגמל ונפלה לארץ ולקחה צעיפה וכסתה בו פניה ואחר כך עמדה. ובספור הזה למדה תורה דרך ארץ צניעות, שראוי לאשה לבוש מארוסה ושלא תתראה אליו עד שתנשא לו. ויאהבה - שראה בה דברים טובים וצניעות כמו שהיה באמו לפיכך אהבה מאד, כי ספור ויאהבה לאהבה יתרה בה, כי רוב בני אדם אוהבים נשותיהם, אלא הודיע כי אהבה יתרה לדברים טובים שנמצאו בה. רש"י - ויביאה האהלה ונעשית דוגמת שרה אמו, כלומר והרי היא שרה אמו, שכל זמן ששרה קיימת היה נר דלוק מערב שבת לערב שבת, וברכה מצויה בעיסה, וענן קשור על האהל, ומשמתה פסקו, וכשבאת רבקה חזרו.
- ד. קול אליהו (גר"א) ויצא לי - שקר החן והבל היופי.. והנה מצינו גבי האמהות אשר נשתבחו בחן וביופי.. וצריך לומר דהפירוש בפסוק.. שקר החן והבל היופי, היינו כשהן בלתי יראת ד' והם כנזם זהב באף חזיר, אבל אשה יראת ד' היא תתהלל, רצונו לומר, דגם בחן ויופי תתהלל.
- ה. שיחות הרצי"ה ויקרא 201 - ..יופי, הוא הקרנה פנימית וחיצונית שלימה של האשה, ואז 'אשה יראת ד' היא תתהלל' - ביופי. זהו יופי עדין, צנוע, פנימי, ולא ברק חיצוני המנקר עיניים. 'נזם זהב באף חזיר, אשה יפה וסרת טעם' (משלי יא'). גם כנסת ישראל נמשלה לאשה בעלת טעם, אשר פנימיותה מקרינה החוצה..
- ו. בראשית יז' - ולא יקרא עוד את שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים נתתיך.. שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה.. ברכות יג - אברם הוא אברהם בתחלה נעשה אב לארם ולבסוף נעשה אב לכל העולם כולו, שרי היא שרה בתחלה נעשית שרי לאומתה ולבסוף נעשית שרה לכל העולם כולו.
- ז. בראשית יח' ט' - ויאמר אליו איה שרה אשתך.. רש"י - נקוד על אי"ו שבאליו..
- ח. בראשית כד' כ' - ..ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו. בראשית כט' ז' - והיה כאשר ראה יעקב את רחל.. ויגל את האבן מעל פי הבאר.. שמות ב' - ויברח משה.. וישב על הבאר. ולכהן מדין שבע בנות.. וישק את צאנם..
- ט. משלי כז' יט' - כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם. רש"י יבמות קיז - ..כמים הללו שאדם צופה בהן ורואה בהם פנים כפניו אם הוא שוחק הם שוחקות ואם הוא עוקם הם עקומות כן לב האדם לאדם האחר אם הוא אוהב את זה גם זה הוא אוהבו ואם הוא שונא את זה גם הוא שונאו..

י. קובץ ו' קסג' - מוכרח שיגורש, שיושבת, שיבוטל בכל תוקף ועז, כל מה שמפריע את אור החסד הגדול מהופיע בעולם, על כל המעשים, על כל הברואים, על כל היצורים, על כל העולמים. תוקף חסד עליון זה מאיר בהדר הוא הגבורה העליונה, גבורת יצחק, המלאה לה חסד נעלה בתוכיותה, עד ההתעלות של כי אתה אבינו, כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו. חסד עליון זה, החפץ בכל תוקפו להתפשט ולהתאמץ, אצילות ציורו וחפצו הוא על פי התוכן האידיאלי של החסד, של זוהר החיים הטובים, שהם טובים באמת. אין העולם המעשי כדאי לו, והוא מוכרח להתקשר ולהתאחד בזוהר חיים שני, קלוש ממנו, שגם הוא מלא תוקף, שגם הוא רצון איתן לו, כח ברזל אדיר וחסון לו, כח איתן עומד בפני כל מונע, לקוח בתחילתו מאותו התוקף של רצונם של רשעים אבירי לב חזקי מצח, אבל מזוקק ביסודו ומטוהר בבחירתו, רבקה בתואל הארמי מפדן ארם, אחות לבן הארמי, הופעה של החסד המעשי במסגרת הגבורה המעשית, לא האידיאלית המופשטת. ומיזוג נאה זה של הגבורה האידיאלית עם הגבורה המעשית, שבתוכיותם אור החסד העליון זורח בכל תוקף יפעת תפארתו, ראוי הוא שיתכונן על ידו בית ישראל, לכוון עולם מלא, עולם בונה ומחייב, ועולם הורס ושולל. והיה בית יעקב אש, ובית יוסף להבה, ובית עשו לקש. ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו, והיתה לדי המלוכה.